

Maksutta jaettavat hoitotarvikkeet

Sisällys

Hoitotarvikkeiden jakelu perustuu lakiin	3
Hoitotarvikkeiden jakelu	5
Hoitotarvikepalveluprosessi	7
1. Lähetteen kirjoittaja	9
2. Maksutta jaettavien inkontinenssituotteiden reseptikirjoitus- sekä jatkotilaausoikeus	9
Maksutta jaettavat hoitotarvikkeet	11
3. Apteekkituotteet	11
4. Avanne- ja suolentoiminnan tarvikkeet	11
4.1. Avannetuotteet	11
4.2. Urologiset tarvikkeet	13
4.3. Suolentoiminnan tarvikkeet	15
5. Diabetestarvikkeet	15
6. Dialyysitarvikkeet	18
7. Haavanhoitotuotteet	18
8. Hengityksen ja hapenannon tuotteet	19
Imutarvikkeet	20
9. Inkontinenssituotteet	20
10. Krooniset ihosairaudet	21
11. Lääkkeen annon välineet	22
12. Ravitsemuksen hoitotarvikkeet	23
13. Trakeostomia tuotteet	24
Tarvikkeet, jotka eivät ole maksutta jaettavia hoitotarvikkeita	25

Hoitotarvikkeiden jakelu perustuu lakiin

Maksutta jaettavien hoitotarvikkeiden jakelu perustuu terveydenhuolto- ja asiakasmaksulakeihin sekä sosiaali- ja terveysministeriön kuntainfoon ja selvityksiin.

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 24 § mukaan kunnan (1.1.2023- hyvinvointialueet) tulee järjestää alueensa asukkaiden sairaanhoitopalvelut, johon sisältyvät mm. sairauksien hoito ja hoitosuunnitelman mukaiset pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarvittavat hoitotarvikkeet. Hoitoon sisältyvät myös kotisairaanhoidossa annettavat hoitosuunnitelman mukaiset hoitotarvikkeet (Terveydenhuoltolaki 1326/2010, 25 §). Hoitotarvikkeet, joita käytetään sairauden hoitoon, ovat käyttäjilleen maksuttomia (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992, 5§).

Hyvin toimiva hoitotarvikejakelu parantaa potilaan omahoidon edellytyksiä sekä edistää hoitoon sitoutumista. Hoitotarvikejakelun avulla saavutetaan myös mm. potilaan elämänlaatua lisääviä hoitotuloksia ja potilaan toimintakyvyn ylläpitämistä. Pitkäaikaissairaiden kotona asumisen ja selviytymisen tukeminen on tärkeää, jota voidaan tukea yksilöllisellä ja tarpeenmukaisella hoitotarvikejakelulla. Hoitotarvikkeiden jakelu vähentää myös hoidon kokonaiskustannuksia, ollen laitoshoidoa edullisemmat. (STM, Kuntainfo 4/2013).

Hoitotarvikkeiden jakelun lähtökohtana on lääketieteellinen pitkäaikaissairaus, joka on kestänyt vähintään 3kk. On myös huomioitava, että on sairauksia, jotka vaativat hoitotarvikkeita välittömästi (mm. avanne). Päätöksen käytettävistä hoitotarvikkeista tekee joko lääkäri tai terveydenhuollon ammattihenkilö. Sairauden hoitoon kuuluvien hoitotarvikkeiden jakelu perustuu aina ammattilaisen suorittamaan arviointiin ja seurantaan. Yksilöllinen tarve kirjataan potilaan hoitosuunnitelmaan, riippumatta onko tieto tullut julkisen tai yksityisen terveydenhuollon ammattilaiselta. (STM, Kuntainfo 4/2013).

Hoitotarvikkeiden jakelu edellyttää hoidon kokonaistilanteen arviointia.

Hoitotarvikejakelu on osa hoitokokonaisuutta sisältäen myös ohjausta ja neuvontaa. Neuvontaa ja ohjausta annetaan tarvittaessa myös omaishoitajalle tai muulle potilaan hoidosta huolehtivalle. Potilaan tulee ymmärtää hoitoon liittyvien tarvikkeiden käyttö sekä ottaa vastuu hoitotarvikkeiden asianmukaisesta käytöstä. (STM, Kuntainfo 4/2013).

Hoitotarvikejakelu perustuu yksilölliseen tarpeeseen, jonka vuoksi enimmäismääriä ei voida määrittää. Hoitotarvikkeista ei peritä mitään kuluja tai maksuja. Hoitotarvikkeita jaetaan mm. terveyskeskuksesta ja niitä voidaan toimittaa asiakkaalle suoraan kotiin. (STM, Kuntainfo 4/2013).

Jakelussa käytetään hyvinvointialueen voimassa olevien hankintapäätösten mukaisia hoitotarvikkeita. Hankintamenettelyssä noudatetaan julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä (Hankintalaki 29.12.2026/1397), organisaation yleisiä hankintaohjeita sekä hallintosääntöä. Asiakkaalla ei ole subjektiivista oikeutta saada tietyn toimittajan tuotteita, koska toiminta perustuu hankintasopimustuotteisiin sekä organisaation ohjeisiin.

Palvelutaloasuminen rinnastetaan kotona asumiseksi ja pitkäaikainen sairaudenhoito määritellään avohoidoksi. Potilaat, jotka ovat pitkäaikaissairaita ja ovat avohoidossa, on oikeus saada hoitotarvikkeet maksutta, eikä kunta tai yksityinen palveluntuottaja voi niistä erikseen periä maksua tai sisällyttää osaksi palveluasumisen asiakkaan maksamaa hoitomaksua. (STM, 2014:28).

Hoitotarvikkeiden jakelu

Maksutta jaettavien hoitotarvikkeiden jakelu perustuu:

- pitkäaikaissairauteen
- laadittuun hoitosuunnitelmaan
- yksilölliseen tarpeeseen
- tasapuolisuuteen
- sopimustuotteisiin
- kustannustehokkuuteen

Tarpeen määrittelevät ensisijaisesti hoidosta vastaava lähi- tai sairaanhoitaja.

Tarvittaessa konsultoidaan lääkäriä. Selvitys asiakkaan hoitotarvikkeiden tarpeesta tehdään potilastietojärjestelmään Hoitotarvikelehdelle (Omni ja Mediatri) tai HT-JAK - lehdelle (Life Care).

Jakelu aloitetaan, mikäli tarpeen arvioidaan olevan pitkäaikaista, arviolta yli 3 kk kestävä. Tilanteissa, joissa tarve on varmuudella pysyvä (esim. diabetes- tai tehty avanne), voidaan tarvikkeita jakaa heti tarpeen ilmennyttyä. Tarvikkeita annetaan pääosin kolmen kuukauden tarve kerrallaan. Jakelua ja käyttöä seurataan yksilö kohtaisesti Effector hoitotarvikejärjestelmän avulla.

Hoitotarvikkeita jaetaan myös **kotijakeluna**. Tällöin asiakas tai hänen puolestaan asioiva tilaa tuotteet hoitotarvikepalvelusta osoitetulta toimittajalta. Koti- ja asumispalveluiden hoitotarviketilaukset tekevät joko asiakas itse, omainen tai hoitaja hänen puolestansa. Maksutta jaettavia tarvikkeita jaetaan vain asiakkaan henkilökohtaiseen tarpeeseen, ei yksikön muuhun käyttöön.

Kotijakelu otetaan käyttöön automaattisesti, mikäli siitä on sovittu kilpailutuksessa. Kotijakelua seurataan toimittajakohtaisesti heidän lähettämänsä raportin avulla. Tuotteet, jotka eivät kuulu ilmaisjakelun piiriin, asiakkaan on kustannettava ne esim. Kelan hoitotuen avulla.

Erillispäätöksellä annettavien tuotteiden käytöstä tehdään aina perusteltu erillispäätös potilastietojärjestelmään. Mikäli hoidosta vastaava terveydenhuollon ammattilainen arvioi asiakkaalla olevan tarve maksutta jaettavaan hoitotarvikkeeseen, jota ei ole hyvinvointialueen hoitotarvikevalikoimassa tai tarve poikkeaa ohjeistuksesta, niin **terveydenhuollon ammattilaisen on perusteltava tarve lääketieteellisesti tai hoidollisesti välttämättömäksi**. Lähette toimitetaan hoitotarvikepalveluun, joka vie asian erilliseen työryhmään. Hyvinvointialueella kokoontuu säännöllisin väliajoin työryhmä, joka tarkastelee maksutta jaettavien hoitotarvikkeiden valikoimaa. Lisäksi päätöksiä tehdään hyvinvointialuelaajuisissa hoitotarvikepalvelun yhteispalaverissa, jossa keskustellaan tilanteista ja tarpeista. Mikäli työryhmät eivät pysty tekemään päätöstä, viedään asia keskisen alueen ylilääkärille päätettäväksi. Päätös voi olla myös määräaikainen. Kirjaus erillispäätöksestä tehdään potilastietojärjestelmään.

Hyvinvointialueelle muuttavat uudet asiakkaat, jotka ovat saaneet entisestä kotikunnastaan maksutta jaettavia hoitotarvikkeita:

- Mikäli hoitosuunnitelman mukaiset tuotteet löytyvät hoitotarvikeläheteeltä, annetaan tuotteet kuten aiemmassakin kotikunnassa.
- Mikäli hoitosuunnitelman mukaisia hoitotarvikkeita ei ole saatavilla, pyydetään asiakasta ottamaan yhteys nykyiseen hoitavaan tahoon. Hän päivittää lähetteen vastaamaan hyvinvointialueen sopimustuotteita.

Hyvinvointialueen ulkopuolisten asukkaiden kohdalla tarvikkeiden saamiseen edellytyksenä on kotikunnassa tehty hoitosuunnitelma sekä maksusitoumus tai terveysaseman vaihto, jolloin laskutetaan kotikuntaan. Muutoin ulkopaikkakuntalaisen hoitotarvikkeet asiakas tai hänen asioitaan hoitava tilaa asiakkaan kotikunnasta.

Maksusitoumuksella sijoitetut asiakkaat, jotka asuvat tehostetuissa asumispalveluyksiköissä, saavat maksutta jaettavat hoitotarvikkeet pitkäaikaissairautensa hoitoon Keski-Suomen hyvinvointialueen hankintasopimuksen mukaisesti.

Laitoshoito: Asiakas saa tarvitsemansa tuotteet laitoksesta.

Maksusitoumus: Hyvinvointialueen ulkopuolelta tulevat asiakkaat. Maksusitoumus määrittää annettavat tuotteet. Maksusitoumus lähetetään talouspuolelle.

Opiskelijat: Ulkokuntalainen opiskelija saa pitkäaikaissairauden hoitoon tarvittavat hoitotarvikkeet kotikunnastaan. Keski-suomen hyvinvointialueelta saamisen edellytys on kotikunnassa tehty hoitosuunnitelma sekä maksusitoumus tai terveysaseman vaihto, jolloin laskutetaan kotikuntaan.

Pakolaiset: Valtio maksaa heidän tuotteensa. Lähetä vastaanottokeskuksesta. Pakolaisstatus.

Puolesta asiointi: kts intra

Ulkomaalaiset: Lähetä. Eurooppalaisen sairaskorvauskortin omaavat/ muualta tulijat. Kts. kelan ohje

Vakuutus: Vakuutusyhtiöillä on erilaisia käytäntöjä. Tapauskohtaisesti selvitetään, korvaako vakuutus hoitotarvikkeita. Pääsääntöisesti asiakkaat hankkivat itse vakuutuksen korvaamat tarvikkeet ja hakevat korvauksen vakuutuslaitokselta. Mikäli vakuutus korvaa hoitotarvikkeen kautta annettavat tuotteet tarvitaan vakuutusnumero.

Hoitotarvikepalveluprosessi

Hoitava taho (= taho, jossa tehdään hoitotarvikelähetä)

- Potilaalla on pysyvä tai pitkäaikainen sairaus (arviolta > 3kk kestävä).
- Tuotetarpeen arvioissa huomioidaan yksilöllisyys sekä taloudellisuus
- Perusteet hoitotarvikkeille pohjautuvat Käypä Hoito suosituksiin.
- Asiakasta ohjataan ja neuvotaan tuotteiden käytössä
- Ammatillainen kirjaa tarpeen potilaistietojärjestelmän hoitosuunnitelmalle. Muutokset huolehditaan myös hoitosuunnitelmaan
- Tuotetarpeessa on määritetty kulutusmäärät

- Hoitava taho tekee lähetteen käyttäen sovittuja fraaseja
- Lähetete lähetetään sähköisesti asiakkaan asuinpaikan hoitotarvikepalveluun tai annetaan paperisena asiakkaalle, joka toimittaa sen hoitotarvikepalveluun
- Hoitotarvikkeiden kulutusseuranta
- Jaettavat tuotteet ovat sopimustuotteita

Asiakas

1. Asiakas ottaa yhteyden oman terveysaseman hoitotarvikepalveluun. Suositus on, että tuotetarve ennakoidaan (puhelin, sähköisesti tai asioimalla palvelupisteessä)
2. Lähetteellä tulleet tiedot tulee olla potilastietojärjestelmän hoitotarvikelehdellä
3. Asiakkaalle annetaan tuoteohjaus/ neuvonta
4. Tarvittaessa terveydenhuollon ammattilainen ohjaa asiakasta ottamaan yhteyden hoitavaan tahoon. Hoitavalla taholla on aina ohjausvelvollisuus.
5. Asiakas saa tuotteet mukaansa tai hän hakee tuotteet sovitusti joko noutolokerikosta tai sovitulta terveysasemalta tai tuotteet tulevat kotijakeluna suoraan kotiin (asiakas/ puolesta tilaavan on huolehdittava tilaus 3 kk välein)
6. Muulla tavoin tilattuja tuotteita ei makseta asiakkaalle tai toimittajalle
7. Asiakas sitoutuu tuotteiden hoitosuunnitelman mukaiseen käyttöön
8. Kulutusseuranta.
9. Tuotetarpeen päätyttyä asiakas/ omainen/ ilmoittaa siitä hoitotarvikepalveluun
10. Avaamattomat, ehjät ja siistit pakkaukset tulee palauttaa hoitotarvikejakeluun, jossa lopetetaan tarvikesopimukset.

Hoitotarvikepalvelu

- Terveydenhuollon ammattilainen ottaa lähetteen tai tilauksen vastaan
- Lähetete tarkastetaan ja huomioidaan tulleet muutokset, tuotteet sekä kulutussuunnitelma
- Hoitotarvike Effectorista ja merkitsee annetut tuotteet Hoitotarvike Effectoriin

- Hoitotarvikepalvelu vastaa yhdessä logistiikan kanssa korvaavien tuotteiden tarkastelusta
- Antaa ohjausta ja neuvontaa
- Laittaa tuotteet lähetyskuntoon
- Lähettää asiakkaalle Effector Mobilella tekstiviestin noudettavissa olevasta tuotteesta
- Jakelukanavat: noutopiste, noutolokerikko tai kotiinkuljetus
- Tarvittaessa on yhteydessä hankintayksikköön
- Hoitotarvikepalvelusta annettavat tuotteet tilataan hoitotarvikepalveluun Osti-järjestelmän kautta
- Kotijakelusopimuksen mukaiset tuotteet toimitetaan suoraan asiakkaan kotiin
- Hoitotarvikkeiden kulutusseuranta
- Tuotetarpeen päättyessä suljetaan kotijakelusopimukset ja päätetään Hoitotarvike Effectorin suunnitelmat

1. Lähetteen kirjoittaja

- Lähetteen voi kirjoittaa joko lähi- tai sairaanhoitaja.
- Tuotteet valitaan hankintasopimustuotteista.
- Tuotearviossa huomioidaan taloudellisuus ja tuotteiden asianmukainen käyttö
- Lähetete kirjoitetaan läheteohjeen mukaisesti. Vaillinaiset lähetteet palautetaan kirjoittajalle

2. Maksutta jaettavien inkontinenssituotteiden reseptikirjoitus- sekä jatkotilajaoikeus

Inkontinenssituotteiden reseptikirjoitusoikeus

- Oikeus tehdä kotijakelusopimus, tilaus ja muutokset inkontinenssiresepteihin.
- Tunnukset myönnetään alueellisesti (Viitasaari, Saarijärvi, Äänekoski, Laukaa, Joutsa, Jyväskylä, Keuruu) hoitotarvikepalvelusta.

- Aluemuutokset inkontinenssisuojavastaavat hoitavat itse, ei hoitotarvikepalvelun kautta.
- Reseptikirjoitusoikeus on **OIKEUS**, johon sisältyy **VELVOLLISUUS** kirjata asiakkaan potilastietoihin Hoitotarvikelehdelle tai HT-JAK-lehdelle, kaikki tekemäsi inkontinenssireseptit ja niihin tekemäsi muutokset.
- Tuotteiden saanti vaatii aina reseptin, joka tehdään lähetekäytäntöjen mukaan.
- Inkontinenssituotteissa määrät eivät ole ratkaisevassa asemassa, vaan pääsääntönä on asiakkaan yksilöllinen tarve. Tarvetta arvioitaessa on varmistettava huolellisesti, että asiakkaalle valitut ja hänen käyttämät inkontinenssituotteet ovat hänelle sopivia ja niitä käytetään tarkoituksenmukaisella ja taloudellisella tavalla. HUOM! Kahta tuotetta ei käytetä päällekkäin.
- Reseptiä kirjoittaessa on huomioitava taloudellisuus.
- Tuotetarpeen jatkuva arvio.
- Hoitotarvikejakelusta annetaan kulloinkin voimassa olevien hankintapäätösten mukaisia hoitotarvikkeita. Muita tuotteita ei pääse valitsemaan.
- Asiakkaalla on aina mahdollista hankkia omakustanteisesti eri tuotteita, mitkä eivät ole ilmaisjakelun kautta asiakkaalle saatavana.
- Julkisen ja yksityisen sektorin asiakkaiden inkontinenssituotteiden kulutusta seurataan säännöllisin väliajoin erilaisten raporttien muodossa.
- Tuotespesialistit ovat käytettävissä ja apuna tuotevalinnassa sekä kotijakelujärjestelmä ohjelman käytössä.

Jatkotilausoikeus: Oikeus tilata voimassa olevaa tuotetta asiakkaan inkontinenssisuoja reseptillä.

Maksutta jaettavat hoitotarvikkeet

3. Apteekkituotteet

Aqua sterilisata inf neste 20 ml, 100 ml

Coacuchek- INR- liuskat

Colonsteril (Tähystystutkimusta varten ilmaisjakeluna henkilöille, joilla Dg IBS)

Kaliumpergmagnaatti

Klyx peräruiske: 120 ml ja 240 ml

Mucoclear inhalaationeste: 3 % ja 6 %

Multistix 8SG

Natriumkloridi 9 mg/ ml huuhteluneste 30 ml, 500 ml, 1000 ml

Natriumkloridi 9mg/ ml iv.100ml, 500 ml

Natriumkloridi infuusio neste 250 ml, 500 ml,1000 ml

Natriunkloridi inj neste 20 ml

Perusliuos-K inf pussi 1000 ml

Prontosan geeli

Prontosan haavahuuhde

Sinkki ihonsuoja voide

Uro- Tainer 0,02 %, 3,25 % tai 6 %

Virtsatestiliuska Keto- Diastix/ Ketostix

4. Avanne- ja suolentoiminnan tarvikkeet

4.1. Avannetuotteet

Avannetuotteet valitaan asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaan. Avannehoitajat vastaavat avannetuotteiden käytön opastuksesta. Valitut avannetuotteet kirjataan asiakkaan hoitosuunnitelmaan ja niistä tehdään hoitotarvikejakelu lähete.

Avannehoitajat, joko operatiivisella vuodeosastolla tai avannepoliklinikalla tekevät avanne- tai vastaavasti leikatulle ensimmäisen leikkauksen jälkeisen kontrollikäynnin yhteydessä hoitotarvikejakelu lähetteen.

Hoitotarvikejakelussa työskentelevät hoitajat neuvovat ja ohjaavat tuotteiden käyttäjiä tuotteiden oikeaan ja taloudelliseen käyttöön. Ongelmatilanteissa he ohjaavat asiakasta ottamaan yhteyden avannehoitajaan.

Yksilöllisesti valitut avannetuotteet varmistavat potilaalle hyvän elämän laadun, estävät komplikaatiot ja sairaspotilaat työelämästä sekä kalliit hoitomaksut erikoissairaanhoidossa.

Huom: Normaaliin hygieniaan ja perushoitoon kuuluvat tuotteet asiakas hankkii itse esim. pesuaineet, pyyhkeet, suojakäsineet ja perusvoiteet.

Avanteen hoidossa käytettäviä tarvikkeita

Avannekorkin suojateippi

Avannekorkit

Avannelevyt

Avannepussit, tyhjennettävä ja suljettu

Avannevyöt

Avanteen geelirakeet

Avanteen koroterengas

Avanteen liukastavat deodorantit

Avanteen pastanauhat

Avanteen pastat

Avanteen pulverit

Avanteen suojavoiteet

Avanteen tyrävyö

Elastiset teipit

Hajun poistotipat

Huuhtelusetti
Ihonsuojakalvopyyhkeet
Ihonsuojakalvosuihkeet
Ihonsuojakalvotikkari
Ihonsuojarengaat
Liimanpoistopyyhkeet
Liimanpoistosuihkeet
Pussinsulkija
Virtsankeräyspussi, 2000 ml
Virtsapussiteline

4.2. Urologiset tarvikkeet

Hoitosuunnitelman ja hoitotarvikejakelulähetteen katetreista tekee uroterapeutti tai aiheeseen perehtynyt sairaanhoitaja. Tarvikkeet annetaan yksilöllisen hoitosuunnitelman mukaisesti hankintasopimustuotteista. Hankintasopimukseen kuuluvat kertakatetrit ja virtsanohjaimet on mahdollista saada kotijakelun piiriin.

Urologisia tarvikkeita

Kertakatetrit (naiset, lapset, miehet) Huom: erikoiskatetrit esim. pisarapää vain uroterapeutin läheteellä)
Kestokatetrit
Ballongin täyttönesteet
Cystofix- katetrit eivät tule hoitotarvikejakelun kautta
Suojäkäsineet katetroitia varten eivät tule hoitotarvikejakelun kautta
Virtsapussit, 1 kpl / vk: 2000 ml, 1500 ml, 750 ml, 500 ml
Säärisukka
Raajakiinnitys tarranauhat virtsapussiin
Sulkijat, korkit, teline
Katetrin huuhtelunesteet (NaCl ja Urotainer)

Nefrostooma pussit

Katetriruiskut

Kolmitiehanan korkit

Nefrostooma katetrin kiinnityssidokset

Urinaalikondomit (erikokoiset), kiinnitysnauhat

Vaginaalitamponi

Virtsakatetrit:

kertakatetrit (naiset, lapset, miehet),

erikoiskatetrit (esim. pisarapää vain erikoissairaanhoidon läheteellä)

kestokatetrit

ballongin täyttönesteet

Huom: cystofix- katetrit eivät tule hoitotarvikejakelun kautta

Virtsapussi - ja huuhtelutarvikkeet

- virtsapussit, 1 kpl / vk: 2000 ml, 150 ml, 750 ml ja 500 ml
- reisikiinnityssukat
- raajakiinnitys tarranauhat virtsapussiin
- sulkijat, korkit, teline
- katetrin huuhtelunesteet (NaCl sekä Urotainer)
- nefrostooma pussit
- esitäytetyt ruiskut: INF-kanyylin esitäytetty huuhteluruisku 5 ml +10 ml
- katetrin huuhteluruiskut
- kolmitiehanan korkit
- nefrostooma katetrin kiinnityssidokset

Virtsanohjaimet

urinaalikondomit (erikokoiset), kiinnitysnauhat

Vaginaalitamponi

Vaginaalitamponi virtsankarkailun hoitoon

4.3. Suolentoiminnan tarvikkeet

Lähetteen tekevät kuntoutustoiminta ja fysiatria. Edellyttää lääkärin tutkimaa, toteamaa ja diagnosoimaa sairautta. Paksunsuolen vesihuuhteluhoitoja käytetään ummetuksen, kivun ja inkontinenssin hoidossa.

Suolentoiminnan tarvikkeita

sulkijat, korkit
 anaalitamponit
 ileostooma katetrit
 rektaaliputket
 peräruiskepussit
 suolihuuhtelulaitteet- ja tuotteet

5. Diabetestarvikkeet

Maksuttomien diabetestarvikkeiden saaminen edellyttää diabetesdiagnoosia tai prediabetes-seurantaa sekä hoidon kliinistä arviota. Diabetestarvikkeita annetaan joillekin erityisryhmille, joilla on lääketieteellisin perustein todettu tarve:

- Raskaana olevat (gdm)
- Lihavuusleikatut, ei diabetesta (hypotaipumus)? Ovatko oikeutettuja saamaan tarvikkeet?
- Kortisonilääkitystä saava potilas, yksilöllinen tarve, näitä asiakkaita on
- Munuais- ja haimansiirron saaneet, yksilöllinen tarve
- Lihavuuden hoidon pistettäviin lääkkeisiin neulat, Saxendaa käyttävät saavat insuliinineuloja
- Erikoissairaanhoidon läheteellä, yksilöllinen tarve (esim. ketogeeninen dieetti, epilepsia)

Laadukkaan ja turvallisen hoidon toteutumisen kannalta on tärkeää, että asiakkaalla on säännölliset kontaktit hoitavaan tahoon.

Hoitotarvikkeista tulee tehdä lähete, jossa kuvataan asiakkaan yksilöllinen tilanne ja hoidon seurantaan tarvittavien tarvikkeiden määrät. Yksityisten palvelutalojen asukkaat saavat hoitotarvikkeet myös hoitotarvikkepalvelusta. Lähete kirjataan hoitotarvikkepalveluun sähköisessä muodossa

- Lifecare: HT-JAK-lomakkeelle (valmis fraasi)
- Mediatri: Hoitotarvikkejakelu-lehdelle (valmis fraasi)
- OMNI360: Hoitotarvikkejakelu-lehdelle

Verensokeriliuskat

Verensokeriliuskojen vähimmäistarve Diabeteksen Käypä hoito -suosituksen mukaan, huomioidaan yksilöllinen tarve.

- Raskausajan diabetes: neuvola määrittää tarpeen
- Prediabetes-seuranta: 1 purkki/vuosi
- Tablettihoito: 4 purkkia/vuosi
- Tablettihoito ja perusinsuliini: 20 purkkia/vuosi
- Monipistoshoido: 36 purkkia/vuosi

Verensokerimittari

Verensokerimittari valitaan hankintasopimustuotteista. Rikkoutuneen mittarin tilalle saa uuden.

Oheistarvikkeet

Pistoslaite lansettineulat ja lansettikynät, insuliinikynät ja -neulat sekä ketoaineliuskat kuuluvat myös maksuttomiin diabetestarvikkeisiin. Näissä huomioidaan yksilöllinen tarve.

- Lansettineulat ovat kertakäyttöisiä. Lansettineuloja jaetaan hoitotarvikkepalvelusta asiakkaan tarpeen mukaan huomioiden lääkitys ja diabetesmuoto. Uuden lansettikynän saa rikkoutuneen tai kadonneen tilalle
- Uuden insuliinikynän saa lähetteellä, esim. jos hoito muuttunut tai insuliini vaihtunut eri valmistajan tuotteeseen. Rikkoutuneen tai toimimattoman kynän

tilalle saa uuden kynän. Varakyniä ei ole annettu. Säiliökynän takuu-aika on kolme vuotta. Tänä aikana reklamaatiot toimittajalle.

- Insuliinikynän neulat asiakas saa tarpeen mukaan
- Ketoaineliuskat asiakas saa lähetteen mukaisesti, jossa huomioidaan yksilöllinen tarve

Glukoosisensorit

Käytön kriteerit on määritelty [erillisessä ohjeessa](#).

Libre-lukijalaite: Asiakas saa ensimmäisen lukijalaitteen hoitotarvikepalvelusta läheteellä, laitteella kolmen vuoden toimintatakuu. Rikkoutuneen (toimimaton) tai hukkuneen tilalle asiakas saa maksimissaan yhden uuden lukijalaitteen takuu-aikana. Jos lukijalaite lakkaa toimimasta alle kolmen vuoden sisällä, asiakas reklamoi itse Abbott Oy:lle. Hoitotarvikepalvelusta annetaan uusi lukijalaite tilalle, ja asiakas toimittaa reklamoidun lukijan avaamattomana hoitotarvikepalveluun.

Insuliinipumpputarvikkeet

Insuliinipumpputarvikkeista päättää potilaskohtaisesti aina insuliinipumppupotilaita hoitava yksikkö ja tekee hoitotarvikepalveluun lähetteen. Insuliinipumpputarvikkeet määräytyvät aina laitekohtaisesti, yksiköihin toimitetaan viimeisimmät ohjeet.

Huom: paristot eivät kuulu ilmaisjaettaviin tuotteisiin (ei myöskään alaikäisille)

Asetin

Kanyylit

Letkustosetti

Palautuslaatikko

Paristopesän kansi

Sensorit (Guardian3, Guardian 4 ja Dexcom jne.)

Säiliöt

Muuta huomioitavaa

- Verensokerimittarin paristot ja glukoosisensorin oheistarvikkeet eivät kuulu maksuttomien tarvikkeiden piiriin, asiakas ostaa ne itse.
- Ihonsuojavalmisteet (esim. Cavillon) eivät kuulu ilmaisjaettaviin tuotteisiin.
- Raskausdiabeetikot saavat verensokerimittarin sekä lansettikynät suoraan neuvolasta, mutta verensokeriluisikat, - lansetit ja insuliinikynien neulat annetaan hoitotarvikepalvelusta.

6. Dialyysitarvikkeet

Tarvikkeet annetaan yksilöllisen hoitosuunnitelman mukaisesti dialyysihoidon toteuttamiseen kotona, erikoissairaanhoidon lähetteen mukaisesti.

Letkustot

Suojakorkit

Suojakuoret

Tyhjennuspussit

7. Haavanhoitotuotteet

Haavanhoitotuotteita annetaan yksilöllisen hoitosuunnitelman mukaisesti pitkäaikaissairauden aiheuttamaan, arviolta yli 3kk kestäväan tarpeeseen.

Seuraavissa haavaryhmissä asiakkaalle voidaan myöntää tarveharkinnan ja yksilöllisen tarpeen perusteella tarvikkeet heti (haava tiedetään kestoaltaan pitkäaikaiseksi):

- valtimoperäinen ja laskimoperäinen haava mm. säärihaava
- neuropaattinen ja diabeettinen jalkahaava (riskijalkaluokitus)
- reumaattinen haava (ei kevennyksiä)
- haavauttava ihotulehdus esim. vaskuliitti (ihosairauksille erilliset periaatteet)
- syövän tai syöpähoidon aiheuttamat ihokomplikaatiot
- Painehaavat II-IV asteet

Haasteelliset haavanhoidon arvioinnit tekee haava-asiantuntija. Asiakas saa lähetteen hoitavalta taholta. Jaettavat tarvikkeet ovat pääsääntöisesti sopimustuotteita.

Haavalähete päivitetään 1 kk välein. Lähetete toimitetaan hoitotarvikepalveluun. Tämän jälkeen asiakas saa tuotteet maksutta. Haavanhoitajan haavakontrollit ovat tärkeä osa hoitoa. Hoitava taho tekee arvion haavanhoidon kestosta, tuotteista ja tuotteiden kulutuksesta. Asiakas saa maksimissaan neljän viikon tuotteet kerralla.

Haavanhoitotuotteita ei anneta ennaltaehkäisyyn.

Haavanhoitotuotteiden kokeilut tehdään yksikössä, jossa asiakasta hoidetaan.

Haavanhoitaja tai haavan hoitoon perehtynyt hoitaja kontrolloi haavanhoitoa ja tuotteiden kulutusta

8. Hengityksen ja hapenannon tuotteet

Tarvikkeet, joilla toteutetaan hengitystä ja hapetusta tukevaa hoitoa kotona happirikastimen tai muun lisähapen avulla. Lähetete esh:sta.

Aikuiset: laitehuollon yhteydessä saavat karkean suodattimen (Asiakkaat pesevät suodattimen 1x/vk:ssa ja vaihtavat kuivan suodattimen tilalle) muutoin,

Hengityksen ja hapenannon tuotteita:

10M letku ja viikset/maskit

happiletku

happimaskit

happiviikset

liitin

lääkesumutin maskilla

lääkesumutin suukappaleella

lääkesumutin

paineletku

suodatin

Lasten tuotteita (Lähde esh:sta):

Aqua Pack

Happiturvaletku

Vuosipakkaus Pari Boy laiteelle

Kostuttimen liitosletku (tarv.)

Imutarvikkeet

Yksilöllinen hoitosuunnitelma. Liman imemiseen kuuluvat tarvikkeet.

imukatetrit

imupussit

kuplaletku

suodattimet

yhdistäjät

9. Inkontinenssituotteet

Inkontinenssituotteita myönnetään lääkärin diagnoosiin perustuen pitkäaikaiseen, arviolta yli 3 kk kestäväään **keskivaikeaan ja vaikeaan** inkontinenssiin.

Inkontinenssituotteet pyritään valitsemaan asiakkaan omatoimisuutta tukien. Ei saa olla enimmäismääriä. Jos asiakkaalle menee vuorokaudessa Soft 3extra Plus ja For Men 3 tippasuoja 2 kpl vuorokaudessa on hänellä keskivaikea inkontinenssi. Lapsilla vaippoja annetaan 3 ikävuodesta ylöspäin erityistilanteissa (kehitys-/toimintahäiriö) lääkärin läheteellä.

Lievään inkontinenssiin tarvittavat tippasuojat eivät kuulu jakelun piiriin. Asiakasta ohjataan hankkimaan ne suoraan päivittäistavarakaupasta tai tarvikkeita toimittavista yrityksistä.

Inkontinenssisuojat toimitetaan asiakkaalle kotiinkuljetuksena 3 kuukauden tarvetta vastaava määrä kerralla. Asiakas, omainen tai hoitava taho huolehtii tilaukset/ muutokset kolmen kuukauden välein. Kotiinkuljetus on asiakkaalle maksuton.

Dokumentoidut, toistuvat ja/tai vaikeat ihoreaktiot ovat peruste vaihtaa hankintasopimuksen mukainen tuote toiseen tuotteeseen. Erillispäätökset tehdään hoitotarvikepalvelussa. Tuotteet valitaan yksilöllisesti (malli, imuteho, koko) omatoimisuutta tukien hankintasopimuksen mukaisista tuotteista. Vaippojen imukyky vaihtelee 5 dl - noin 3 litraan saakka. Tärkeä asia ihoreklamoinnissa on, että asiakkaalla on käytössä riittävän imevä inkontinenssisuoja. Ulosteinkontinenssissa huolehdittava yksilöllinen suojan vaihto tarpeen mukaan.

Vuodesuojat myönnetään vain täysin vuoteeseen hoidettaville asiakkaille.

Hoitotarvikepalvelun tai vaippavastaavan myöntämällä erityispäätöksellä massavaipat (60 cm x 60 cm) myönnetään vain erityistilanteissa (esim. pyörätuolia käyttävät)

Pesulaput vain täysin 24/ 7 vuoteeseen hoidettaville kotihoidon/ omaishoidon asiakkaille.

10. Krooniset ihosairaudet

Hoitotarvikepalvelun lähtökohtana on lääketieteellisin perustein todettu pitkäaikainen ihosairaus, joka on kestänyt väh. 3kk.

Mikäli tieto ihosairauden alkamisesta puuttuu, lähete palautetaan täydennettäväksi; Tieto edellytetään lähetteeseen. Lähetteessä pitää olla selkeä tieto, milloin ihosairauden hoitoon on määritetty kontrolli. Hoidon arvion tekee hoitava taho tai haavanhoitaja. Tapauskohtaisesti, yksilöllisen harkinnan perusteella voidaan antaa 1 kk tarvikkeet kerralla sillä kulutuksella, joka lähetteeseen on merkitty. Muutoin lähete on kontrollivälin mittainen.

Ihosairauksien hoito on pitkäjänteistä, eikä sen päivittäminen kuukausittain ole realistista. Potilaskertomuksesta tulee ilmetä hoitovastuutaho. Monien ihosairauksien vaihteleva kulku täytyy huomioida, eikä siten voida uutta omavastuu-aikaa asettaa tämä jää pois sairauden aktivoituttua. Tällöin on perusteltua antaa asiakkaalle 1kk tarpeet ja erityisesti kiinnittää huomiota kontrollitarpeeseen.

Mikäli asiakas ei käy ole käynyt kontrollissa, lähetetään tieto kontrollitarpeesta hoitavalle taholle. Tässä vaiheessa voidaan antaa asiakkaalle kuukauden tarpeeseen hoitotarvikkeita. Jos edelleen asiakas ei ole käynyt kontrollissa, hoitotarvikelähete raukeaa.

Kela korvaa asiakkaalle vain dokumentein (kuitit) todistetut itse hankitut sairauden hoitoon syntyneet kustannukset. Jos niiden lisäksi tarvitaan haavanhoitotarvikkeita, ei päällekkäisyyttä korvauksissa pääse tulemaan.

11. Lääkkeen annon välineet

Lääkkeiden antamiseen tarvittavat ruiskut ja neulat silloin, kun niitä ei saa apteekista reseptillä ostettua. Inhaloitavien eli keuhkojen kautta otettavien lääkkeiden annosteluun saa välineet apteekista reseptillä.

Huom: Ammattilaisten käyttämät turvaneulat ja ruiskut (oranssi po. ruisku) eivät ole ilmaisjakelutuotteita, hankitaan oman yksikön kustannuksista.

dosetit: käytetään asiakkaan omaa dosettia.

ruiskut ja injektioneulat, i.v. kanyylit, lääkelasit

lääkkeenottokanyylit, yhdistäjät

immunoglobuliini pumpun tarvikkeet

kipupumpun tarvikkeet

ruiskupumpun tarvikkeet

nesteensiirtolaite, jatkoletkut, korkit, venttiilit, liittimet

3-tiehanat

steriilit taitokset kanyylin/katetrin juureen ja puhdistukseen

12. Ravitsemuksen hoitotarvikkeet

Yksilöllinen hoitosuunnitelma. Ravitsemuksen toteuttamiseen kuuluvat tarvikkeet, kun asiakas ei pysty syömään riittävästi suun kautta. **Ravintovalmisteet tai sakeutusaineet eivät kuulu jakelutuotteisiin.** Tuotteet jaetaan erikoissairaanhoidosta tulevan yksilöllisen hoitotarvikelähetteen mukaisesti. Mikäli lähetteen kirjoittaja arvioi tarpeen haavanhoitotuotteille, tehdään lähete jatkuvana tai tarvittaessa käytettävänä ravitsemuksen läheteelle.

adapterit,

bolus -letkut,

enfit ruiskut,

jatkoletkut,

kuitukangastaitos tehdaspuhdas

ravinnonsiirto letkustot,

liittimet,

micropore teippi

mittatulkki,

napit,

nenämahaletkut,

ruisku luer10 ml

Ruokalaput

Ruokalaput myönnetään tukemaan omatoimista ruokailua, jos syynä ruokailu on sotkevaa esim. käsien vapina / asiakkaan perussairaus tai lääkitys

13. Trakeostomia tuotteet

Erikoissairaanhoidosta tulleen lähetteen mukaisesti.

Kanyyli

Keinoläppä

Kiinnitysnauha (panta)

Kosteuslämpövaihdin

Liimapohjat ja liima

Liperit /halkiotaitos

Puheläppä

Suihkusuoja

Trakeostomiaharja

Trakeostomiaputki

Tarvikkeet, jotka eivät ole maksutta jaettavia hoitotarvikkeita

- cystofix- katetrit
- haalarit
- henkilökunnan työvälineet (esim. kengän suojukset, hengityssuojaimet, suojaesiliinat, lääkkeen antovälineet)
- ihon desinfiointiaineet
- juomamukit
- kaarimaljat
- käsidesinfektioaineet
- liukulakanat
- massavaipat (60x60 vain pyörätuoliasiakkaille)
- mehupillit
- nenäliinat
- näytepurkit
- paristot
- perusvoiteet
- pesuemulsiot
- pesulaput (myönnetään vain 24/7vuodepotilaille)
- pikkuhousunsuojat, kuukautissuojat
- pumpulikäsineet
- turvaneulat
- riskijäteastiat
- suojakäsineet
- suojamaskit
- tukisukat, yksilölliset kompressiovalmisteet
- peruukit
- proteesit (esim. rinta)
- vuoteensuojat
- apuvälineet

Ohjeen on hyväksynyt alueylilääkärit ja palvelupäälliköt 6.10.2023. Ohje päivitetään vuosittain.